

MÚZEUMPEDAGÓGIAI ÉS VIZUÁLIS NEVELÉSI PROGRAM

Ajánlás a Szembenézés Alapítvány és a HETI Krókusz Projektjéhez

A Centropa holokauszt túlélőkkel készített életútinterjúkat Kelet- és Közép-Európában. Az interjúk különlegessége, hogy **középpontjukban nem a holokauszt, sokkal inkább a huszadik század egésze áll**: interjúalanyainkat arra kértük, meséljenek emlékeikről a gyermekkortól a felnőttkorig, a mindennapi élet vidámságaitól a legnagyobb tragédiáig. Az így elkészült adatbázisban 1200 interjú található, közülük 200 magyar nyelven, emellett pedig digitalizáltunk 25000 családi fényképet is, melyek a honlapunkon szabadon kereshetők: <https://www.centropa.org/hu>
Ezek az alapjai a Krókusz Projektben résztvevőknek ajánlott programjainknak.

Az általunk gyűjtött személyes történeteket felhasználva oktatási anyagokat fejlesztünk, akkreditált tanártovábbképzéseket és diákprojekteket szervezünk, melyeket szeretettel ajánlunk a Krókusz Projekt pedagógusai, tanulói számára.

Centropa filmek

<https://www.centropa.org/hu/centropa-cinema>

A kifejezetten tanórai felhasználásra szánt összeállítások személyes történetek, egy-egy zsidó személy, család történetét meséli el, hűen tükrözve a magyar zsidóság sokszínűségét: vannak filmjeink budapesti és vidéki családokról, vallásos és nem vallásos egyégekről, egyes történeteinkben hangsúlyosan megjelenik a holokauszt, míg mások inkább a háború előtti mindennapi életre, hagyományokra fókuszálnak.

Szívesen segítünk eligazodni a filmek között, és adunk javaslatokat felhasználásukra.

Centropa kiállítások

<https://www.centropa.org/hu/exhibitions>

Vándorkiállításaink az általunk gyűjtött személyes történetek és fényképek segítségével mesélnek a 20. századi magyar zsidóság történetéről – könnyen szállíthatók és felállíthatók például az aulában vagy a könyvtárban. Használatukhoz elsősorban a diák tárlatvezetés módszerét javasoljuk: nagyon izgalmas, amikor néhány diák tanul a kiállítás háttéréről, történetéről, és ő mutatja be a paneleket az iskolatársaknak. A kiállításokhoz ünnepséget, interaktív feladatokat is lehet szervezni, amiben szívesen nyújtunk segítséget.

Jelenleg az alábbi vándorkiállításokat kínáljuk az iskoláknak:

Történetek egy családi albumból

<https://www.centropa.org/hu/exhibition/tortenetek-egy-csaladi-albumbol>

A kiállítás nyolc téma köré rendezve, archív képek és személyes interjúk felhasználásával mutat be a múlt század zsidóságára jellemző életképeket. Hétköznapi emberekről szól, akik akár a szomszédaink is lehetnének: pékekről, gyári munkásokról, tanárokról, ápolónőkről. Magával ragadó történeteket láthatunk gyermekkorról, iskolás évekről, szerelemről, házasságról, gyermekvállalásról és arról, kinek-kinek hogyan sikerült túlélnie a holokauszt borzalmait, miként tudta újrakezdeni az életét. A hatalmas családi fotóalbumot lapozgatva mosolyogtató vagy elszomorító, szívmengető vagy torokszorító történetek tárulnak a kiállítás látogatója elé.

Túlélés Szarajevóban

<https://www.centropa.org/hu/exhibition/tuleles-szarajevoban>

Sokszor halljuk, hogy különböző vallású, származású emberek nem tudnak együtt élni, sőt, ellenségeskedéseik sokszor háborúhoz, az emberiség történelmének legvéresebb tetteihez vezetnek. Ám mindig akadnak olyanok is, akik rációznak ezekre a sztereotípiákra, és

megmutatták, hogy különböző emberek igenis tudnak együttműködni, akár barátok is lehetnek. A kiállítás egy ilyen történetet mesél el Bosznia fővárosából, Szarajevóból. A tradicionálisan sokszínű városban évszázadokon éltek békében egymás mellett zsidók, muszlimok, katolikus horvátok és szerb ortodoxok, míg 1992-ben ki nem tört a régióban a háború. Az ostrom éveiben a szarajevói zsidó közösség fáradhatatlanul működtette a La Benevolencija nevű segélyszervezetet, ahol az önkéntesek politikai nézeteiket félretéve segítettek mindenkinek, akinek szüksége volt rá. A kiállítás nekik állít emléket, és minden megtekintőt arra biztatunk: váljon maga is aktív állampolgárrá.

Szerelem papírrepülőn

<https://www.centropa.org/hu/exhibition/szerelem-papirrepulon>

Nem tudjuk az órát visszaállítani. Nem tudunk 1912-ben bemenni Szegeden Keglovits Emil fotóműtermébe, ahol Braun Zsigmond és Buchhalter Aranka pózol esküvője alkalmával. Abbáziában sem lehetünk együtt 1916-ban egy jómódú nyaraló családdal. Nem léphetünk be abba a mészárszékbe, ahol Goldgruber Simon pálfai (Tolna m.) mészáros első világháborús emlékeit mesélte. Nem vehetünk részt Klein Henrik és Wagschal Rózsa esküvőjén, amely 1910-ben Máramarosszigeten (ma Románia), igazi hagyományos zsidó lakodalom volt, és nem kérdezhetjük meg Feith Paulát sem, aki az első világháború idején ápolónőként dolgozott egy katonai kórházban.

Azt azonban megtehetjük, hogy megkérünk idős zsidókat, meséljenek nekünk. Osszák meg velünk régi családi képeiket, és az azokon látható személyekhez és helyekhez kötődő emlékeiket. Ez a kiállítás az első világháború időszakát mutatja be személyes élettörténeteken és családi fényképeken keresztül, szubjektív olvasatban.

Pál Borbála programvezető